

XÂY DỰNG NGUỒN LỰC THÔNG TIN ĐỊA PHƯƠNG TẠI THƯ VIỆN TỈNH THÁI BÌNH

Lê Thị Thanh Đài – Phó GD Thư viện tỉnh Thái Bình

Xây dựng và phát triển nguồn lực thông tin địa phương là một trong những chức năng, nhiệm vụ quan trọng của mỗi thư viện tỉnh, Thành phố nhằm phục vụ tốt các nhiệm vụ chính trị, kinh tế, văn hoá, xã hội của địa phương.

Trong thực tế, tùy thuộc vào hoàn cảnh cụ thể và đặc thù riêng mà mỗi địa phương có cách vận dụng lý luận sao cho phù hợp. Thư viện tỉnh Thái Bình thời gian qua đã có sự chuyển biến nhất định trong công tác xây dựng nguồn lực thông tin địa phương và đã đạt được một số kết quả khả quan. Với tham luận này xin được đề cập một số vấn đề làm rõ nét hơn công tác xây dựng nguồn lực thông tin địa phương của thư viện tỉnh Thái Bình

1. Một số nét liên quan đến nguồn lực thông tin địa phương Thái Bình:

+ Về góc độ lịch sử:

Thái Bình với tư cách là một đơn vị hành chính trực thuộc Nhà nước Trung ương từ ngày 21 tháng 3 năm 1890. Tính từ ngày ấy đến nay tỉnh Thái Bình mới có hơn 100 năm, song trên thực tế đất đai Thái Bình hình thành đồng thời với quá trình hình thành đồng bằng Bắc Bộ. Thái Bình là vùng đất có truyền thống anh hùng chống kẻ thù xâm lược. Nơi đây tự hào là miền quê hiếu học với trên 100 vị đại khoa thời phong kiến. Thái Bình còn được xem là cái nôi của nghệ thuật chèo truyền thống, là quê hương 5 tấn thóc vàng thời kỳ đánh Mỹ...

Từ một số điểm nổi bật như vậy, có thể thấy mảng tài liệu nghiên cứu về vùng đất Thái Bình xưa và nay cũng có nét đặc thù riêng so với các vùng miền trong cả nước.

+ Về phương diện xuất bản:

Hiện tại trên địa bàn của tỉnh chưa có nhà xuất bản, chỉ có một số cơ quan được cấp giấy phép xuất bản theo định kỳ như : Báo Thái Bình; Tạp chí Văn hoá; Văn nghệ Thái Bình; Khoa học kỹ thuật và một số tạp chí chuyên ngành của các cơ quan Trung ương đóng ở địa phương.

Đây chính là yếu tố tác động không nhỏ dẫn đến số lượng xuất bản phẩm địa phương ở Thái Bình chưa được phong phú như một số tỉnh thành trong cả nước.

2- Một số kết quả trong công tác xây dựng nguồn lực thông tin địa phương:

+ Tài liệu dạng giấy:

Trải qua trên 50 năm xây dựng và trưởng thành, trong quá trình phát triển sự nghiệp, thư viện tỉnh Thái Bình luôn xác định nguồn lực thông tin của thư viện là một

trong những yếu tố quan trọng đầu tiên, đây chính là yếu tố khẳng định sự tồn tại hoạt động của mình. Hiện tại thư viện Thái Bình có tổng số vốn tài liệu là 201.455 bản sách, trên 200 loại báo tạp chí. Trong đó vốn tài liệu địa phương địa chí có gần 7.000 bản và hàng chục loại báo tạp chí. Với tài liệu dạng truyền thống đang được lưu giữ tại kho địa chí thư viện Thái Bình có 1.175 bản hương ước, thần tích thần sắc; 47 luận văn Thạc sỹ, Tiến sỹ ; 10 tài liệu văn bia; gần 400 tài liệu viết bằng tiếng Pháp. Đây là những tài liệu quý được nhiều bạn đọc quan tâm nghiên cứu.

Để đáp ứng yêu cầu bạn đọc, Thư viện Thái Bình đã biên soạn được 2 tập thư mục “THÁI BÌNH H ẮT Ắ UỐC CỎ Ắ Ắ Ờ” giới thiệu 4.000 tài liệu được lưu tại Thư viện Thái Bình và nhiều cơ quan của tỉnh và trung ương. Có thể nói đây là việc làm mang ý nghĩa thiết thực trong công tác giới thiệu nguồn lực thông tin địa phương trong điều kiện thư viện chưa có máy tính và ứng dụng công nghệ thông tin vào hoạt động thư viện.

+ Tài liệu điện tử:

Bước vào thời kỳ ứng dụng công nghệ thông tin, thư viện Thái Bình đã được sự quan tâm của Thư viện Quốc gia, Vụ Thư viện, sự đầu tư kinh phí của tỉnh trong việc đầu tư trang thiết bị, máy tính, phần mềm thư viện, đầu tư bước một xây dựng thư viện điện tử kho tài liệu địa chí. Thư viện Thái Bình đến nay đã xây dựng được CSDL tra cứu trực tuyến với 56.000 biểu ghi (Trong số này có gần 4.000 biểu ghi của tài liệu kho địa chí); CSDL BAI TRICH các tài liệu địa chí với 3.500 bài.

Hiện nay thư viện có gần 200 đĩa CD và DVD ngôn ngữ tiếng Việt (Trong số này chưa có tài liệu nội dung địa phương địa chí).

3- Xây dựng nguồn lực thông tin địa phương dạng số:

Với vị trí là thư viện trung tâm của tỉnh, thực hiện chức năng thu thập, giữ gìn di sản thư tịch về địa phương, phục vụ nhiệm vụ chính trị, phát triển kinh tế, an ninh quốc phòng của tỉnh. Tuy vậy để giúp thư viện làm tốt nhiệm vụ của mình, thì một vấn đề có tính cấp thiết đặt ra với thư viện Thái Bình đó là khó khăn về cơ sở vật chất kho tàng. Bởi lẽ thư viện được xây dựng đưa vào hoạt động đến nay đã gần 40 năm, kho tàng quá chật chội. Trong điều kiện ấy đã ảnh hưởng không nhỏ đến việc bảo quản tài liệu nhất là đối với tài liệu quý hiếm cũng như việc phục vụ bạn đọc.

Thực hiện việc số hoá tài liệu sẽ giúp thư viện giải quyết được khó khăn nêu trên, đồng thời giúp công tác phục vụ bạn đọc nhanh chóng hiệu quả, thu hút nhiều bạn đọc sử dụng thư viện, nhất là đối tượng bạn đọc có nhu cầu nghiên cứu tìm hiểu về địa phương.

Để tiến hành việc số hoá tài liệu kho địa chí bảo đảm giữ gìn nguồn lực thông tin địa phương, thư viện Thái Bình đã có kế hoạch bước đầu chuẩn bị công việc. Một bộ phận cán bộ chuyên trách sẽ đảm nhiệm khâu kỹ thuật, đồng thời với đó sẽ phải xây dựng kế hoạch từ các bước tiến hành, dự trù kinh phí, lập đề án về số hoá tài liệu quý hiếm.

4- Một số đề xuất kiến nghị:

Đề giúp cho việc thực hiện công tác số hoá tài liệu tại thư viện Thái Bình sớm được triển khai, phát huy hiệu quả bảo quản vốn tài liệu quý hiếm, đẩy mạnh hiệu quả ứng dụng công nghệ thông tin vào công tác thư viện, thời gian tới Thư viện Thái Bình cần thực hiện một số công việc cụ thể sau:

- + Đẩy mạnh công tác tuyên truyền, giới thiệu nguồn lực thông tin địa phương để nhiều đối tượng bạn đọc biết, giúp họ sử dụng nguồn tài liệu quý phục vụ nhu cầu nghiên cứu học tập tìm hiểu về nhiều mặt nhất là giáo dục truyền thống, lịch sử địa phương.

- + Tranh thủ sự ủng hộ của tỉnh, của lãnh đạo các sở ban ngành trong việc xây dựng thư viện điện tử, bổ sung tài liệu quý hiếm. tài liệu dạng điện tử, số hoá tài liệu...

- + Xây dựng kế hoạch thực hiện công việc, trong đó ưu tiên việc đầu tư kinh phí, mua sắm trang thiết bị, đào tạo nhân lực, nâng cao trình độ cán bộ, đào tạo người dùng tin... để sớm thực hiện hiệu quả số hoá tài liệu kho tài liệu địa chí địa phương.

***Đề nghị Tỉnh và cơ quan Trung ương:**

- + ả ghiên cứu ban hành văn bản về chính sách nộp lưu chiểu xuất bản phẩm địa phương cho thư viện đảm bảo lưu giữ đầy đủ nhất tài liệu tại kho địa chí.

- + Tăng cường đầu tư kinh phí để thư viện mua sắm trang thiết bị máy móc hoàn thiện bước tiếp theo xây dựng thư viện điện tử, số hoá tài liệu.

- + Vụ Thư viện, Thư viện Quốc gia Việt ả am xây dựng kế hoạch, định kỳ mở lớp đào tạo về công tác bảo quản, bồi dưỡng kiến thức số hoá tài liệu, quản trị sử dụng mạng.

- + Đề nghị các Bộ Văn hoá Thể thao Du lịch, Bộ Thông tin truyền thông có hướng dẫn cụ thể để các thư viện không vi phạm Luật bản quyền tác giả trong việc đưa nội dung tài liệu dạng số hoá phục vụ người dùng tin.

- + Đề nghị các Trung tâm thông tin có sự phối hợp, tăng cường mở rộng việc khai thác, chia sẻ nguồn lực thông tin bằng nhiều hình thức như: Trao đổi trực tiếp, khai thác qua mạng Internet.